

Горан ПЕТРОВИЋ

ШЕСТ ЛИСТОВА СМИЉА

ПРВИ ЛИСТ

Седели смо у дворишту и потанко рашчешљавали густе сунчеве зраке да нам не спрже бапту, када се на канији појавио задихан човек у градском, неразумљиво једнобојном оделу. Одмах смо видели да је странац. Прво, нико га није знао, а онда и ногавице су му биле мокре, уско брвно у потоку умеју да пређу само домаћи.

— Зашто не направите мост? — рекао је.

— Немамо потребицу, поток је чист — одговорио је деда нудећи му место на клупи.

Гост је колутнуо очима и сео. Бака му је пружио један сунчев прамен, да и он рашчешљава, у послу се лепше прича, али он није знао шта би са њим.

— Зар никада нисте рашчешљавали сунчеве зраке? — питала је мајка.

— Не — одговорио је странац.

— Како се онда браните од врућине? — зачудио се отац.

— Овако — рекао је странац и из торбе извукао пластичну лезу у боји свог досадног одела.

— Благи Боже, заиста свакаквих обнчаја има на овом свету! — прекрстила се бака.

ДРУГИ ЛИСТ

Странац је био трговац. То нам је саопштио веома важним гласом, тако да смо закључили да се и не ради о неком послу вредном пажње. Ипак, нисмо показали своје сажаљење, не би било пристojно.

— Понудио бих вам план за кућу — рекао је када се послужио водом и медом.

— Куће већ имамо — одговорио је деда. — А план нам стварно није потребан, јер као што споменух кућу већ имамо.

— Нисте ме разумели — махао је странац лезом. — Понудио бих вам план за велику кућу на пар спратова.

— Узалуд се трудите. И да нам је потребна већа кућа немамо новца да купимо ваш план — умешала се бака. — И, молим вас, не машите толико том направом, разгоните ми ваздух!

— Опустите — био је странац упоран као коров. — Међутим, ја план не продајем за новац. У замену за њега биће довољно и неколико шара којих, примећујем, имате у изобиљу...

— Шара?! — одсекла је бака, мало изнервирана, јер јој је ка башти утекао један нерашчепљан сунчев зрак.

— Дабоме, шара! Шара са убруса, антерије, довратка, преслице, прслука, било чега. Оно на чему су испртане, урезане или извезене задржите. Поштено?!

— Како то мислите да скинемо шаре? — укључила се у разговор и мајка.

— Овако! — рекао је странац, устао са клупе и подигао тканицу на којој је седео.

Нисмо били тако силно изненађени још од прошле године када смо у потоку среди дрекавца. Гост је снажно треснуо ткавицу и са ње су на земљу падали букетићи извезеног пољског цвећа.

— Вама план, мени шаре — рекао је вадећи из торбе свитак папира, а у њу трпајући отрешено.

— Упропастио ми је најдражу тканицу! — прва је себи дошла бака, али странац у досадном оделу се већ изгубио низ пут.

Због жалости за извезеним цвећем план за кућу нико није хтео ни да погледа

ТРЕЋИ ЛИСТ

Тог лета суша је многима преполовила баште. Људи су запоставили рашчепљавање сунчевих праменова и биље је поклекло под њиховом тежином. Странац је посетио сва домаћинства у селу. Од једних је узео винову лозу са преслице, од других грозд насликан на вратницама, од трећих вијуг шаре са мараме, од четвртих класје са зубуна, од петих пар паунова са страница кревета... Свима је у замену оставио планове за велике куће. Код нас су бака и деда рекли:

— Велика кућа нам није потребна. У њој се можемо изгубити! Осим тога, једине степенице на које би крочили јесу оне што воде драгом Богу!

— Али, ваше собе би могле бити у приземљу — предложила је мајка и на тај спруд изнад нашег дворишта насукао се први већи облак.

Исте вечери, мимо обичаја, бака је поноћ сачекала напољу.

— Хоћу да се добро нагледам звезда, овде ће ускоро бити веома сеновито — објаснила је.

Иоћ касније деда је неколико најкрупнијих снова оплео месечином. Пуначке плетаре је окачио о таванску греду. И он је мислио да нам иду облачни дани.

— Затребаће, а брани и од чуме — насмешио се.

ЧЕТВРТИ ЛИСТ

Када смо у јесен смештали зрело сунце у тегле за зимницу, странац је поново дошао. Био је веома зачуђен што нисмо као остали започели зидање нове куће. Понудио се да нам обезбеди материјал.

— Наравно, за шаре! — рекао је похлепно гледајући у дедине чарапе са извезеним зумбулима и травкама.

— Није за продају! — нарогушила се бака и о прегачу ратоборно обрисала од октобарске светлости златне руке.

— Онда за шаре на тестији — гледао је странац у исликане црвене, плаве и зелене трачице.

— Хоће ли бити довољно? — питао је отац.

— За почетак да! — одговорио је странац и протрљао шаку о шаку.
— Па хајте! — пристала је мајка.

Као што се муљ слаже у мртвајама, тако су се облапи слагали у све плићој висини изнад нашег дворишта. Бака и деда су запечатали тегле са сунцем. Сенке за зиму не остављамо. Нису за јело, а нису бап ни за гледање.

ПЕТИ ЛИСТ

Зима је срећом била блага. Материјал је стижао. Странац се појављивао сваког другог или трећег дана и односио пару по шару са наших ствари. У пролеће смо започели градњу нове, велике куће. Уопште, нико се тог пролећа није бавио сакупљањем раптрканих сунчевих зрака. Ретка златна светлост је залуд венула. Видело се да ће баште понети лоше. Сенке су се множиле брзином заклањања, великом брзином којом су сви зидали високе куће.

Бака и деда су нокушали да спасу ствар. Обилазили су околину, пели се на брегове и брда, налазили и брали расуте струкове сунца и светлост у нарамцима преносили до наше баште.

— Сви су полудели, без шара је све једнолико! Једнолике куће, једнолики живот, једнолике душе! — очајавали су они.

Ипак, мајку и оца нису могли да не воле. За нову кућу су дали чак и зумбуле и травке са дединих чарапа. Када је прва ноћ показивала да се тамо лоше спава, хладном и празном несаницом, са тавана су за узглавља донели топлоом месечином оплетене снове.

ШЕСТИ ЛИСТ

Пошто је село остало без шара странац је спаковао своје торбе и отишао остављајући безброј једноликости и једноликости. Шарене беку само различито довршене грађевине.

Као оног лета, када смо рапчешљавали сунце, седели смо у дворишту, испод дебелих облака, и још у осоју велике куће, овај пут беснослени.

— Изгледа да нас је преварио — рекао је отац кратко.

— Замисли, хтео је да нодиже мост преко чистог потока — додао је деда.

Мајка је заплакала.

— Не плачи у сенци, опасно је, пристаће ти маховина на трепавице — такнула је бака мајчино раме. Узми, обриши се, сачувала сам једну марамицу са извезеним листићима смиља.

Када је мајка утрла сузе, деда се окренуо ка мени:

— Стави марамицу у сандук за спрему заједно са осталим стварима, можда се шара смиља прими и на њих.

Сакупио сам све убрусе, тестаје, прслуке, чарапе, појасеве, кошуље, антерије, тканице, јасгучнице и преслице. Пре него што сам спустио поклопац сандука, поред марамице са извезеним смиљем, приложио сам и шест листова белог папира.